

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 255.502 van 17 januari 2023
in de zaak A. 232.254/X-17.841**

In zake : 1. Patrick BRAEM
 2. Wendy BRAEM
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Erika Rentmeesters en Jan Van Eynde
 kantoor houdend te 9100 Sint-Niklaas
 Vijfstraten 57
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de STAD DENDERMONDE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Peter De Smedt en Florence Lobelle
kantoor houdend te 9000 Gent
Kasteellaan 141
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingediend op 17 november 2020, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de gemeenteraad van de stad Dendermonde van 13 oktober 2020 houdende weigering van goedkeuring van “de zaak der wegen omgevingsvergunningsaanvraag OMV2019123004-Lange Dijkstraat-verkaveling weginfrastructuur en vaststelling rooilijn”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij en de verzoekende partijen hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 september 2022.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Erika Rentmeesters, die verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Florence Lobelle, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een met dit arrest andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Eind 2019 dienen verzoekers bij het gemeentebestuur van de stad Dendermonde een omgevingsvergunningsaanvraag in om een woonproject met 82 woongelegenheden en wegaanleg te realiseren in het binnengebied tussen de Lange Dijkstraat en de Spoorwegstraat te Lutterzele, dit is een buitenwijk van de stad Dendermonde (hierna: verzoekers' project).

4.1. Op 19 december 2019 geeft de stedelijke Milieu- en Natuurraad (hierna: de stedelijke Minaraad) een ongunstig advies over verzoekers' project.

4.2. In dit advies stelt de stedelijke Minaraad onder meer het volgende:

“Gezien de ligging van dit gigantisch project [...] is een verkeersinfarct in de Spoorwegstraat en omgeving te verwachten”.

5. Over verzoekers' project wordt een openbaar onderzoek gehouden van 28 december 2019 tot 26 januari 2020.

6. Op 25 mei 2020 weigert het college van burgemeester en schepenen van de stad Dendermonde de gevraagde omgevingsvergunning.

7. Tegen het laatstgenoemde weigeringsbesluit stellen verzoekers bestuurlijk beroep in bij de deputatie van de provincieraad van de provincie Oost-Vlaanderen (hierna: de deputatie), waarbij zij vragen dat de provinciegouverneur de gemeenteraad van de stad Dendermonde zou bijeenroepen om zich uit te spreken over de zaak van de wegen binnen het project.

8.1. Op 13 oktober 2020 neemt de gemeenteraad van de stad Dendermonde het bestreden besluit.

8.2. In het bestreden besluit stelt de gemeenteraad onder meer het volgende:

“De gemeenteraad beslist dit agendapunt niet goed te keuren. Het voorliggend project is te grootschalig voor de site en de omgeving [...]”.

9. Met een besluit van 14 januari 2021 verwerpt de deputatie het door verzoekers ingestelde bestuurlijk beroep (randnr. 7) en weigert zij de gevraagde omgevingsvergunning, gelet op de ongunstige beslissing van de gemeenteraad over de wegen in het project.

IV. Onderzoek van het enige middel

Het aangevoerde middel

10.1. Het enige middel is ontleend aan de schending van artikelen 31, § 1, tweede lid, en 65, § 1, tweede lid, van het decreet van 25 april 2014 ‘betreffende de omgevingsvergunning’, van artikelen 8, 10 en 12, § 2, van het decreet van 3 mei 2019 ‘houdende de gemeentewegen’, van artikel 47 van het besluit van de Vlaamse regering van 27 november 2015 ‘tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning’ en van de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur, evenals aan machtsafwending.

10.2. Verzoekers stellen dat uit de rechtspraak van de Raad van State blijkt dat de bevoegdheid van de gemeenteraad om uitspraak te doen over de zaak van de wegen beperkt is tot het tracé van de wegen en de uitrusting ervan, en geen uitspraak mag inhouden over de overeenstemming van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening. Te dezen maakt de gemeenteraad van de stad Dendermonde dit onderscheid duidelijk niet. De goedkeuring van het tracé van de wegen wordt geweigerd op grond van een uiterst summiere en niet-onderbouwde stelling die manifest onwettig is op alle mogelijke punten:

- Het gegeven dat het project te grootschalig is voor de site heeft niets te maken met de ligging, breedte en/of uitrusting van de nieuw aan te leggen gemeenteweg. Het is niet alleen niet meer dan een stijlformule en algemene bewering, maar bovendien een loutere opportuniteitsbeoordeling van het aangevraagde project zelf, wat echter enkel en alleen beoordeeld kan worden door het college van burgemeester en schepenen.

- De bewering omtrent de onaanvaardbare grootschaligheid van het project is bovendien niet correct. Het college van burgemeester en schepenen beoordeelde het project immers positief op alle vlakken, en dit zowel in de voorbespreking als in de uiteindelijke weigeringsbeslissing.

- Op het gebied van de punten die de gemeenteraad wél kan en moet beoordelen, lag volgens de mondelinge toelichting van de bevoegde schepen tijdens de gemeenteraadszitting van 13 oktober 2020, een gunstig advies van de eigen stedelijke dienst Wegen en Waterlopen voor. De schepen bevestigde uitdrukkelijk dat “op technisch vlak [...] er puur over de wegenis en over de rioleringen geen opmerkingen [zijn]”. Het blijkt niet op welke gronden de gemeenteraad het verantwoord vond om af te wijken van dit advies van de gemeentelijke dienst.

Volgens verzoekers blijkt uit de historiek en de stukken van het dossier dat de gemeenteraad een louter politieke beslissing genomen heeft die niet is gemotiveerd, behoudens door één enkele nietszeggende zin die daarenboven géén betrekking heeft op de beoordelingspunten die binnen de bevoegdheid van de gemeenteraad vallen, waardoor men zich minstens via machtsafwending de bevoegdheid heeft toegeëigend van de vergunningverlenende overheid. De stad Dendermonde heeft blijk gegeven van manifeste kwade trouw. Wat de gemeenteraad heeft gedaan, is vertragend werken om het dossier zo op de lange baan te schuiven, en inmiddels initiatieven te nemen om projecten zoals dit van verzoekers te kunnen blokkeren.

11. In hun memorie van wederantwoord benadrukken verzoekers dat nergens in het bestreden besluit zelfs nog maar gepoogd wordt om het positief advies van de gemeentelijke dienst omtrent het wegenisontwerp te ontcrachten. Vage verwijzingen naar mogelijke bekommernissen van ongeïdentificeerde buurtbewoners omtrent de mobiliteitsdruk kunnen uiteraard geen afbreuk doen aan de eigen adviezen van de stedelijke administratie, temeer nu het college van burgemeester en schepenen de bezwaren geuit tijdens het openbaar onderzoek reeds had weerlegd, en daarin inmiddels is bijgetreden door de deputatie.

Beoordeling

12.1. Elk gemeenteraadsbesluit over de zaak van de wegen moet steunen op motieven van algemeen belang, die meer bepaald uitstaans moeten hebben met een vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening doordacht gemeentelijk wegennet. De gemeenteraad dient daarbij toepassing te maken van

het als volgt luidende artikel 4 van het decreet van 3 mei 2019 ‘houdende de gemeentewegen’:

“Bij beslissingen over wijzigingen van het gemeentelijk wegennet wordt minimaal rekening gehouden met de volgende principes:

1° wijzigingen van het gemeentelijk wegennet staan steeds ten dienste van het algemeen belang;

2° een wijziging, verplaatsing of afschaffing van een gemeenteweg is een uitzonderingsmaatregel die afdoende wordt gemotiveerd;

3° de verkeersveiligheid en de ontsluiting van aangrenzende percelen worden steeds in acht genomen;

4° wijzigingen aan het wegennet worden zo nodig beoordeeld in een gemeentegrensoverschrijdend perspectief;

5° bij de afweging voor wijzigingen aan het wegennet wordt rekening gehouden met de actuele functie van de gemeenteweg, zonder daarbij de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang te brengen. Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen”.

12.2 Wanneer de aanleg van nieuwe ontsluitingswegen geïntegreerd is in een omgevingsvergunningsaanvraag dient de gemeenteraad, zoals is bevestigd in ’s Raads arrest nr. 234.080 van 8 maart 2016, het effect van deze wegen op de mobiliteit, de verkeersafwikkeling en de verkeersveiligheid te beoordelen. Het spreekt voor zich dat het aantal woongelegenheden dat door de meergenoemde wegen ontsloten wordt een rol speelt bij die beoordeling.

12.3. Wie machtsafwending aanvoert, moet daartoe voldoende ernstige, welbepaalde en overeenstemmende vermoedens aandragen waaruit kan worden afgeleid dat andere dan rechtmatige doeleinden door het bestuur werden nagestreefd. Daarenboven moet, opdat van machtsafwending sprake kan zijn, het ongeoorloofde oogmerk het enige doel van de bestreden beslissing zijn geweest.

13. Te dezen gaan verzoekers er aan voorbij dat de gemeenteraad zich met het bestreden besluit heeft aangesloten bij het ongunstig advies van de stedelijke Minaraad. Deze raad oordeelde dat verzoekers’ project te grootschalig is voor de omgeving daar de ontsluiting van meer dan 80 woongelegenheden zal zorgen voor “een verkeersinfarct” in de omliggende bestaande straten (hierna: het motief inzake het mobiliteitseffect).

14. Om de in randnummer 12.2 uiteengezette redenen past het motief inzake het mobiliteitseffect wel degelijk in de bevoegdheid van de gemeenteraad om zich uit te spreken over de zaak van de wegen. De gemeenteraad heeft dus geenszins zijn bevoegdheid overschreden door zijn beslissing op dit motief te steunen.

15. Dat de stedelijke dienst Wegen en Waterlopen, zoals de bevoegde schepen op de gemeenteraadszitting van 13 oktober 2020 heeft vermeld, gunstig advies heeft gegeven over de technische aspecten van de voorgestelde wegenis en rioleringen tast de wettigheid van het motief inzake het mobiliteitseffect niet aan.

Verzoekers overtuigen er niet van dat het laatstgenoemde motief geen deugdelijke reden van algemeen belang zou zijn die het bestreden weigeringsbesluit kan schragen.

16. Het blijkt niet dat het bestreden besluit niet toereikend zou zijn gemotiveerd of dat de aangevoerde rechtsregels anderszins zouden zijn geschonden.

17. Het enige middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden, elk voor de helft, verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 400 euro, een bijdrage van 20 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 770 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zeventien januari tweeduizend drieëntwintig, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Pierre Lefranc,	waarnemend kamervoorzitter,
Jan Clement,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Frank Bontinck,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Pierre Lefranc